

OTWARTA NAUKA W POLSCE I NA ŚWIECIE

Prof. Włodzisław Duch
Podsekretarz Stanu MNiSW

21 września 2015 r.

- **Otwarta Nauka (ON) i Otwarty Dostęp (OD) jako elementy polityki naukowej w UE i na świecie**
- **Zalecenie KE** z dn. 17 lipca 2012 r. ws. dostępu do informacji naukowej oraz jej ochrony (2012/417/UE):
 - OD do wyników badań naukowych finansowanych ze środków publicznych
 - Umożliwienie ponownego wykorzystania wyników badań (np. dane)
 - Transparencja, poprawa jakości nauki i łatwiejszy obieg treści naukowych
 - Poszanowanie praw autorskich
 - Państwa członkowskie powinny określić strategię/polityki OD
- Polityki w zakresie OD przyjęło wiele instytucji: Research Councils UK, Harvard, MIT, NIH...
- **OD jest wymagany w Programie H20**

- **Otwarta Nauka wśród priorytetów nowej Komisji UE**
- **Otwarta Nauka - Science 2.0:**
 - Nowe spojrzenie na rolę i funkcjonowanie nauki
 - Otwarty dostęp do publikacji i danych
 - Szersze upowszechnianie treści naukowych i promowanie nauki
 - Angażowanie większego grona podmiotów w naukę
 - Otwieranie infrastruktury i laboratoriów na rzecz szerszej współpracy

- **Otwarta Nauka jako jeden z priorytetów Prezydencji Holenderskiej UE w 2016 r.**

- **Wspólne Stanowisko Prezydium KRASP i Prezydium PAN** z 5 lipca 2013 r. ws. zasad otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych
- **MNiSW** podejmuje działania na rzecz przygotowania polityki OD (2014 r.)
- Minister NiSW powołuje **Zespół doradczy** ds. OD do treści naukowych (marzec 2015 r.)
- Sierpień/wrzesień br. – Projekt polityki OD konsultowany publicznie (**„Kierunki rozwoju OD do treści naukowych w Polsce”**)
- Do projektu zgłoszono uwagi (m.in. NCN, PAN, KRASP) – mimo różnych uwag szczegółowych **większość instytucji zdecydowanie popiera OD**
- Aktualnie trwa analiza uwag – możliwość modyfikacji i optymalizacji niektórych zapisów, a następnie planowane jest przyjęcie polityki OD w

- ~ **1000 czasopism naukowych** w OD, w tym Czytelnia Czasopism PAN
- **Centrum Otwartej Nauki** – CeON (otwarta.nauka.pl) – prowadzi ICM UW
- **Platforma Otwartej Nauki** (pon.edu.pl) – patronat MNiSW, KRASP i PAN
- **Federacja Bibliotek Cyfrowych** (fbc.pionier.net.pl)
- **Otwarte oprogramowanie dla repozytoriów:**
 - Pakiet Repozytoryjny CeON – Dspace 3 (ICM UW)
 - Oprogramowanie dLibra 6.0 – Repozytorium (PCSS)
- **Różni aktorzy i projekty na rzecz ON:** Koalicja Otwartej Edukacji, Biblioteka Otwartej Nauki, Portal Uwolnij Naukę, Obywatele Nauki...
- **Telewizja naukowa PlatonTV** (tv.pionier.r)
udostępnia publicznie profesjonalne materiały

24 repozytoria w Polsce

- 22 repozytoria instytucjonalne, 1 dziedzinowe (Lectorium.pl), 1 ogólne Repozytorium Centrum Otwartej Nauki.
- 70% repozytoriów udostępnia w OD ponad 2/3 publikacji, pozostałe repozytoria przeważnie nie udostępniają zasobów w modelu otwartym.

Otwarte licencje

- 4 repozytoria udostępniają ponad 66% obiektów na jednej z licencji CC
- 3 repozytoria nie udostępniają żadnego obiektu na licencji CC.

Wnioski z badania przeprowadzonego na potrzeby raportu „[Otwarta nauka w Polsce 2014. Diagnoza](#)” (CeON, ICM).

Federacja Bibliotek Cyfrowych – agregator metadanych FBC: 125 źródeł danych (15 repozytoriów, szereg innych źródeł ze współczesnymi zbiorami naukowymi – platformy czasopism, biblioteki cyfrowe), łącznie 2,5 mln dokumentów z kilkuset instytucji nauki i kultury, przekazuje dane o doktoratach w otwartym dostępie na poziom europejski (DART–Europe)

The screenshot shows the website of the Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) at the URL fbc.pionier.net.pl/owoc/list-lib. The page displays a table titled "Zestawienie polskich bibliotek cyfrowych" (Summary of Polish digital libraries). The table lists 24 libraries with their logos, names, and various statistics. The columns include: Lp. (Rank), Logo, Nazwa (Name), Stan (Status), and several columns of numerical data representing different metrics. The status for all listed libraries is "Dostępna" (Available).

Lp.	Logo	Nazwa	Stan					
1.		Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona [więcej...]	Dostępna	1	308 933		0%	✓
2.		Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	258 564	747	98%	✓
3.		Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	22	222 521	4 736	72%	✓
4.		e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego [więcej...]	Dostępna	1	161 965	668	99%	✓
5.		Śląska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	60	106 074	150	97%	✓
6.		Małopolska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	86 921	7	98%	✓
7.		Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	9	75 703	939	99%	✓
8.		Biblioteka Cyfrowa - Regionalia Ziemi Łódzkiej [więcej...]	Dostępna	1	52 437	0	98%	✓
9.		Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych [więcej...]	Dostępna	16	46 983	9 558	90%	✓
10.		Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego [więcej...]	Dostępna	1	43 989	4 909	98%	✓
11.		Elbląska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	43 847	2 601	62%	✓
12.		Bałtycka Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	27	40 060	3 261	99%	✓
13.		Pomska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	14	38 332	3 466	97%	✓
14.		Polska Biblioteka Internetowa [więcej...]	Dostępna	1	32 071		0%	✓
15.		Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa "Pomerania" [więcej...]	Dostępna	1	29 733	0	98%	✓
16.		Radomska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	6	29 002	0	98%	✓
17.		Podlaska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	11	28 927	115	73%	✓
18.		Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	27 944	29	97%	✓
19.		Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Łódzkiego [więcej...]	Dostępna	1	23 593	0	92%	✓
20.		Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	21	23 456	63	97%	✓
21.		Mazowiecka Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	18	23 043	1 688	98%	✓
22.		Biblioteka Cyfrowa Politechniki Śląskiej [więcej...]	Dostępna	1	22 478	44	97%	✓
23.		Cyfrowy Dolny Śląsk [więcej...]	Dostępna	16	14 380	4	95%	✓
24.		Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	4	13 497	197	95%	✓

pl | en

[Pomoc](#) | [Zaloguj](#)

Strona główna repozytorium

Repozytorium Centrum Otwartej Nauki

Witamy w repozytorium Centrum Otwartej Nauki. Repozytorium zawiera publikacje polskich naukowców w otwartym dostępie. Zapraszamy do zarejestrowania się i dodawania publikacji oraz korzystania z zasobów repozytorium. [więcej...](#)

Kolekcje w repozytorium

Wybierz kolekcję, którą chcesz przeglądać.

- [Artykuły / Articles](#)
- [Doktoraty / Doctoral Dissertations](#)
- [Inne / Other](#)
- [Książki / Books](#)
- [Materiały konferencyjne / Conference papers](#)
- [Prace dyplomowe / Diploma Theses](#)
- [Raporty / Reports](#)

Zbiory w repozytorium

Wybierz zbiór, który chcesz przeglądać.

- [ICM UW](#)
- [Instytut Badań Literackich PAN](#)
- [Katedra Arabistyki i Islamistyki WO UW](#)
- [OBM UW](#)
- [Wydział Polonistyki UW](#)

Ostatnio dodane

[Lobby etniczne a polityka zagraniczna USA - wybrane przykłady](#)

Oświecimski, Konrad (Wydawnictwo WAM i Wydawnictwo Akademii Ignatianum w Krakowie, 2014)

Monografia stanowi analizę funkcjonowania lobby etnicznych w Stanach Zjednoczonych oraz wpływu jaki starają się wywierać na politykę zagraniczną prowadzoną przez USA. W książce zaprezentowane są aspekty teoretyczne związane ...

[Grupy interesu i lobbiny w amerykańskim systemie politycznym](#)

Oświecimski, Konrad (Wydawnictwo WAM i Wydawnictwo Akademii Ignatianum w Krakowie, 2012)

Książka jest kompleksową analizą fenomenu funkcjonowania grup interesu w Stanach Zjednoczonych. Analiza ta obejmuje aspekty związane z powstawaniem i formowaniem się grup interesu, ich organizacją i formami funkcjonowania ...

Szukaj w repozytorium

[Szukanie zaawansowane](#)

Przeglądaj

[Zbiory i kolekcje](#)
[Daty wydania](#)
[Autorzy](#)
[Tytuły](#)
[Tematy](#)
[Afilacje](#)

Moje konto

[Zaloguj](#)
[Zarejestruj](#)

Statystyki

Ilość publikacji w repozytorium:
6328
[Przejrzyj statystyki użycia](#)

Odkryj

Autor

[Firlej, Krzysztof \(81\)](#)
[Klimczuk, Andrzej \(73\)](#)
[Studa, Piotr \(67\)](#)
[Walesiak, Marek \(62\)](#)
[Zukow, Walery \(56\)](#)
[Palmowski, Tadeusz \(53\)](#)
[Olkusz, Ksenia \(47\)](#)
[Sekula, Alicja \(47\)](#)
[Nowacki, Marek \(43\)](#)
[Głuszkowski, Michał \(37\)](#)
[... zobacz więcej](#)

Temat

[rolnictwo \(144\)](#)
[Polska \(103\)](#)
[konkurencyjność \(87\)](#)

MINISTERSTWO NAUKI
I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Instytut Informatyki
i Cybernetyki
i Systemów

W B N

Wirtualna Biblioteka Nauki

Program realizowany w ramach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Witamy w Wirtualnej Bibliotece Nauki, którą otwieramy z myślą o wszystkich polskich uczelniach, instytutach naukowych, uczonych i studentach. Już teraz możemy zagwarantować powszechny bezpłatny dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie.

Wirtualna Biblioteka Nauki to istotne wsparcie w pracach badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych we wszystkich dziedzinach wiedzy i specjalnościach naukowych w Polsce, a także ważna pomoc dla doktorantów i studentów przygotowujących prace dyplomowe.

W B N

Wirtualna Biblioteka Nauki

Licencja
krajowa

<u>Elsevier</u>	<u>Springer</u>	Zasoby dostępne dla konsorcjów	Pozostałe zasoby, w tym polskie bazy AGRO, BazEkon, BazHum, BazTech I inne
<u>Wiley</u>	EBSCO		
Nature	Science		
Web of Knowledge	SCOPUS		

- Politykę OD stosuje niemal połowa polskich czasopism naukowych
- Niewiele ponad 1% stosuje wolne licencje (udostępnia treści w modelu *libre*). Dostępność czasopism jest wyższa w naukach ścisłych i przyrodniczych
- Największy odsetek otwartych czasopism występuje wśród najwyżej ocenianych z listy czasopism punktowanych (powyżej 20 pkt)
- Coraz większa liczba czasopism otwartych korzysta z otwartych platform wydawniczych. Ponad 40 czasopism używa platformy OJS (Open Journal Systems) lub platformy bazującej na OJS (np. ViaMedica lub Platforma Czasopism UMK)
- Możliwe jest powstawanie otwartych polskich czasopism naukowych w nowym modelu (np. zbliżonym do PLOS)

- Zagadnienie OD do danych naukowych jest złożone zarówno ze względów technicznych, organizacyjnych jak i prawnych – wymaga jeszcze dalszych analiz
- Korzyści OD do danych: możliwe ponowne wykorzystanie, zapewnienie trwałości i weryfikowalność wyników
- Otwarte repozytoria danych powinny być elementem e–infrastruktury otwartej nauki, a same dane będące efektem badań, powiązanie z publikacjami oraz traktowane jako element dorobku naukowego
- W Polsce nie istnieją obecnie otwarte repozytoria danych badawczych, nie ma jeszcze praktyki deponowania takich danych wykraczającej poza archiwizację
- Oprócz wykorzystania danych naukowych coraz bardziej możliwe staje się wykorzystanie, np. przez nauki społeczne otwartych danych sektora publicznego (portal <http://danepubliczne.pl>)
- Same teksty publikacji mogą być traktowane jako dane i podlegać przetwarzaniu i analizie (text mining)

BLOG

NEWSLETTER

SIGN IN | REGISTER

PARTICIPATE

SEARCH

MONITOR

SUPPORT

OPEN ACCESS

H2020 Open Data Pilot Horizon2020 supports **Open Access**

See how OpenAIRE can help you comply...

THE NEXT STEP IN OPEN SCIENCE? TEXT AND DATA MINING!

27-08-2015

Making text and data open for anyone to find and read is an amazing development that can lead to many great possibilities and outcomes for science. One of them is the possibility to mine the text and data. Text and data mining (TDM) is the process of deriving information from machine-read material. It works by copying large quantities of material, extracting the data, and recombining it to identify patterns (Quote by JISC). TDM is often perceived as being too difficult, too technical, and therefore impossible. With TDM being a powerful tool to discover hidden and new knowledge in existing text and data, and therefore to greatly advance science, TDM should not be impossible! The

RESEARCHERS

Why Open Access. How to comply. What services to use.

DATA PROVIDERS

How to make your content more visible. What to do to increase quality. How to join.

- OpenAIRE – Europejska e–Infrastruktura dla Otwartego Dostępu w Nauce
- Oficjalna e–infrastruktura Otwartej Nauki Komisji Europejskiej
- Pozwala zbierać i przeszukiwać publikacje z europejskich otwartych repozytoriów naukowych, a także wiązać publikacje z projektami badawczymi
- OpenAIRE jako narzędzie realizacji wymogu deponowania w otwartych repozytoriach publikacji dla projektów w programie Horizon 2020
- Większość europejskich repozytoriów publikacji naukowych realizuje standardy zgodne z wymogami OpenAIRE

Raport RDA (grudzień 2014)

The Data Harvest Report. How sharing research data can yield knowledge, jobs and growth.

“The so called data revolution isn’t just about the volume of scientific data; rather, it reflects a fundamental change in the way science is conducted, who does it, who pays for it and who benefits from it. And most importantly, the rising capacity to share all this data – electronically, efficiently, across borders and disciplines – magnifies the impact.”

RESEARCH DATA ALLIANCE

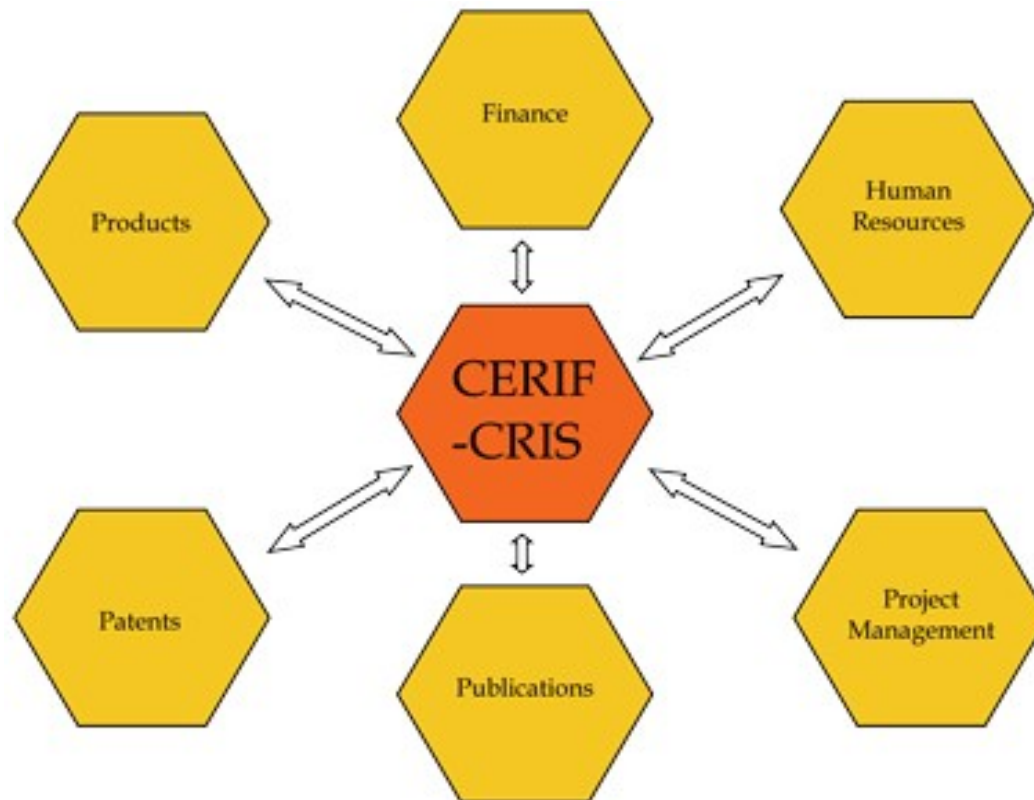
Research Data Sharing
without barriers

Korzyści wynikające z otwartych danych:

- **Dla społeczeństwa:** korzyści dla obywateli/konsumentów (pośrednie i bezpośrednie) dzięki produktom i usługom, które powstają w wyniku wykorzystania i wymiany otwartych danych i współpracy wielu podmiotów w tym zakresie
- **Dla przedsiębiorców:** otwarte dane są źródłem inspiracji i innowacji dla przedsiębiorców oraz stanowią możliwe do wykorzystania i przetworzenia surowe dane (produkty, usługi, nowe miejsca pracy)
- **Dla nauki:** wymiana danych, bez barier formalnych i technicznych, ułatwi rozwój współpracy naukowej, w tym współpracy interdyscyplinarnej, oraz przyczyni się do kształtowania nowego modelu otwartej nauki

Current Research Information System

- Systemy CRIS wdrażane są głównie na szczeblu instytucjonalnym/krajowym
- Problemy: wymiana danych pomiędzy różnymi systemami, dostarczanie danych dla innych usług (third party services)

- CERIF – Common European Research Information Format – rozwijany przez konsorcjum euroCRIS
- EuroCRIS dostarcza wszechstronnych informacji nt. wyników badań prowadzonych w UE, które są udostępnione w OD
- Z danych EuroCRIS korzysta KE
- Główny system hostowany przez ICM UW, repozytorium sieroce w CERN
- 50 partnerów z całej UE
- De-facto standard (>200 instytucji), wykorzystywany przez OpenAIRE

- System OSF
- **Portal Nauka Polska** prowadzony przez OPI-PIB, który gromadzi informacje nt.:
 - osób ze stopniem naukowym doktora (afiliacja, tytuł doktoratu, dziedziny specjalizacji, publikacje, granty, zrealizowane projekty)
 - jednostek naukowych
- System OSF nie jest jeszcze zintegrowany z systemami CERIF/CRIS
- Może służyć do analiz w zakresie nauki, lecz wciąż brakuje narzędzi wizualizacyjnych, analitycznych, aktualnych (real-time) informacji nt. konkursów grantowych i innych funkcjonalności

- Wdrażanie OD jest złożonym przedsięwzięciem (aspekty techniczne, prawne, organizacyjne, mentalne i finansowe)
- Rozwój świadomości i wiedzy nt. praw autorskich oraz otwartego dostępu wśród polskich naukowców (szkolenia)
- Tworzenie i wprowadzenie polityk OD we wszystkich instytucjach naukowych i akademickich
- Zwiększenie liczby repozytoriów instytucjonalnych
- Przejście polskich repozytoriów na model w 100% otwarty oraz umożliwienie maszynowego przeszukiwania/przetwarzania zasobów
- Zapewnienie zgodności repozytoriów ze standardami, pozwalające na ich integrację z krajowymi (np. Infona) i międzynarodowymi (np. OpenAIRE)

- Zapewnienie długoterminowej archiwizacji zasobów i stabilnego modelu finansowania repozytoriów, otwartych czasopism i baz bibliograficznych
- Skoordynowany rozwój i wykorzystanie istniejących inicjatyw, projektów, e-infrastruktur nauki (efekt synergii)
- Zapewnienie kompletności i aktualności danych o publikacjach, zwłaszcza dla polskich autorów (PBN) i czasopism (bazy bibliograficzne)
- Migracja krajowych czasopism naukowych do modelu otwartego
- Utworzenie otwartych repozytoriów danych, powiązanie danych z publikacjami

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ.

Prof. Włodzisław Duch
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa
Wyższego

e-mail: sekretariat.mwd@nauka.gov.pl